

2011. OKTÓBER 12. SZERDA

JEREMIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE 32,16–44

CZAGÁNY GÁBOR

Jeremiás tanácsért könyörög Istenhez

^{32,16}Majd így imádkoztam az Úrhoz, miután odaadtam az adásvételi szerződést Bárúknak, Nérijjá fiának: ^{32,17}Ó, Uram, Uram! Te alkottad az eget és a földet nagy hatalommal és kinyújtott karral. Neked semmi sem lehetetlen. ^{32,18}Te irgalmas vagy ezerzig, de megfizetsz az atyák bűnéért fiaiknak is, te nagy Isten, te hatalmas, akinek Seregek Ura a neve! ^{32,19}Nagyszerűek a terveid, hatalmasak a tetteid. Szemedet rajta tartod az emberek minden útján, mindenkiel útjai és tetteinek gyümölcse szerint bánsz. ^{32,20}Te jeleket és csodákat tettél Egyiptomban, Izráelben és az emberek között a mai napig. Olyan nevet szereztél magadnak, amely ma is nagy. ^{32,21}Kihoztad népedet, Izráelt Egyiptomból jelek és csodák között, erős kézzel, kinyújtott karral, nagy félelmet kelteve. ^{32,22}Nekik adtad ezt az országot, amelyet esküvel ígértél oda őseiknek: ezt a tejjel és mézzel folyó földet. ^{32,23}Ők bementek, és birtokba vették azt. De nem hallgattak szavadra, nem éltek törvényed szerint, és nem tették meg mindazt, amit megparancsoltál nekik. Ezért zúdítottad rájuk mindezt a veszedelmet. ^{32,24}Az ostromsáncok már a városig érnek, elfoglalására készen, és ez a város fegyver, éhínség és dögvész folytán az ostromló káldeusok kezébe kerül. Amit megígértél, megtörtént, amint látod! ^{32,25}És mégis ezt mondtad nekem, Uram, ó, Uram: Vedd meg ezt a szántóföldet ezüstért, és hitelesítsed tanúkkal! - pedig ez a város a káldeusok kezébe kerül!

Isten válasza

^{32,26}Így szólt az Úr igéje Jeremiáshoz: ^{32,27}Én vagyok az Úr, minden élőnek az Istene. Van-e számomra lehetetlen? ^{32,28}Azért ezt mondja az Úr: Én ezt a várost a káldeusok kezébe, és Nebukadneccar babilóniai király kezébe adom, és ő elfoglalja azt. ^{32,29}Behatolnak az ostromló káldeusok ebbe a városba, fölgútyják a várost, és fölperzselik a házakkal együtt, amelyeknek a tetején a Baalnak tömjéneztek, és más isteneknek mutattak be italáldozatokat, így bosszantottak engem. ^{32,30}Bizony, Izráel és Júda fiai ifjúságuktól fogva mindig azt tették, amit rossznak látok, Izráel fiai mindig bosszantottak engem kezük csinálmaival - így szól az Úr. ^{32,31}Mert csak lángoló haragot okozott nekem ez a város, felépülése napjától a mai napig. Ezért elvetem magam elől. ^{32,32}Mert Izráel és Júda fiai sok gonoszságot követtek el bosszantásomra, ők maguk, királyaik, vezetőik, papjaik, prófétáik, Júda férfiai és Jeruzsálem lakói. ^{32,33}Hátukat fordították felém, nem arcukat, bár tanítottam őket, idejében tanítottam, de nem fogadták meg engedelmesen az intést. ^{32,34}Förtelmes bálványaikat abban a házban állították föl, amelyet az én nevemről neveztek el, és tisztátalanná tették azt. ^{32,35}Áldozóhalmokat építettek a Baalnak a Ben-Hinnóm völgyében, és feláldozták fiaikat és leányaikat a Moloknak. Pedig ezt nem parancsoltam, sőt eszembe sem jutott, hogy ilyen utálatos dolgot követnek el, és ezzel viszik vétekbe Júdat. ^{32,36}Most mégis ezt mondja az Úr, Izráel Istene, erről a városról, amelyről azt mondjátok, hogy fegyver, éhínség és dögvész folytán a babilóniai király kezébe kerül: ^{32,37}Összegyűjtöm majd népét mindazokból az országokból, ahová szétszórtam lángoló haragomban és nagy felháborodásomban. Visszahozom őket erre a helyre, letelepítem, és biztonságban lesznek. ^{32,38}Az én népem lesznek, én pedig Istenük leszek. ^{32,39}Egy szívet és egy utat adok nekik, hogy engem féljenek mindenkor, és jó dolguk legyen nekik is, meg utódaiknak is. ^{32,40}Örök szövetséget kötök velük, nem fordulok el tőlük, jót teszek velük, és olyanná teszem szívüket, hogy féljenek engem, és ne hajoljanak el tőlem. ^{32,41}Örömmel teszek jót velük teljes szívemmel és lelkemmel, és véglegesen elültetem őket ebbe a földbe. ^{32,42}Mert ezt mondja az Úr: Ahogyan elhoztam erre a népre mindezt a nagy rosszat, ugyanúgy elhozom rájuk mindazt a jót is, amit most ígérek nekik. ^{32,43}Mert fognak még szántóföldet venni ebben az országban, amelyről azt mondjátok, hogy ember és állat nélkül maradt pusztaság, amely a káldeusok kezébe került. ^{32,44}Ezüstért vesznek szántóföldet, lepecsételt és tanúkkal hitelesített szerződést írnak róla Benjámin földjén, Jeruzsálem környékén és Júda városaiban, a hegyvidék, az alföld és a Délvidék városaiban, mert jóra fordítom sorsukat! - így szól az Úr.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

A textus egy nagyobb összefüggésbe illeszkedik bele, amelynek során Jeremiás próféta parancsot kap arra, hogy földet vásároljon a babiloniak által ostromolt Jeruzsálemben. Szakaszunkban megtörténik a parancs végrehajtása: megvásárol-

ja a földet és végrehajtja a szükséges formaságokat is. Ugyanakkor szívében nyugtalanság marad. Ez az aggodalom vezet el imádságához, amelyre Isten válaszol is.

A perikópa egésze, a fenti dinamikát követve szinte összefoglalja Jeremiás könyvének egész mondanóját. Megjelenik az útjáról letérő izraelita nép képe, akik ellen az Úr, mintegy büntetésként, idegen népeket küld, így vetve fogságba őket. Ugyanakkor – mint a könyv egyik fő üzenete – felcsillan a jövő is, az új szövetség képében, amelyben Isten teljes kiengesztelődését láthatjuk meg. Vizsgált szakaszunk két fő részre bomlik. A 16–25. versekben Jeremiás imáját olvashatjuk, míg a 26–44-ben az Úr válaszol.

32,16–19

Miután Jeremiás lepecsételte valamint átadta az adásvételi szerződést Bárukknak és miután a tanúként jelen lévő júdeaiak is eltávoztak a próféta egyedül marad. Ez az egyedüllét ad lehetőséget arra az őszinte imára, amelyet a 17–25. versekben olvashatunk. Ennek első szakaszában az Urat, mint teremtő és gondviselő Istent dicséri, aki az egész földkerekség Királya. Szavaiban az Úr általános magasztalását láthatjuk, ami azonban a próféta szájából mégis nagyon személyes.

32,20–23

Isten nagy tetteinek felsorolása most speciális megvilágításba kerül. Az izraeliták történetének fényében az Úr nagysága még világosabbá válik: Isten szabadító volt már Egyiptomban is és az ő gondoskodása látszik abban is, hogy a nép új hazát nyert az Ígéret Földjén. Ők azonban nem maradtak hűségesek ehhez a jószághoz, ezért érthető, hogy fenyegető ellenség támadt rájuk.

32,24–25

E két versben a konkrét helyzet leírása történik meg. A történetkritika módszerét követő kutatók szerint csak e két vers tekintendő eredetinek, míg az ezt megelőző általános és üdvtörténeti képek betoldások. A kérdésben nem állást foglalva emelhetjük ki, hogy Jeremiás imája a mai formájában egyértelműen összefüggőnek látszik. A 24–25. versek leírják egyrészt az ostrom körülményeit, másrészt újból felidéznek az Úr parancsát, amely nyomán Jeremiásnak földet kellett vennie. Az ima ezzel a furcsa kettősséggel fejeződik be, amely jól illusztrálja Jeremiás lelkiállapotát.

32,28–29

Isten Jeremiásnak és a népnek szánt válasza két gondolattal vezetődik be. Egyrészt megjelenik a prófétai beszédekben megszokott „Így szólt az Úr igéje” formula, amely jól mutatja a szakasz válasz jellegét, amelynek forrása maga Isten. Másrészt a bevezető mondatok világossá teszik, hogy Isten „minden test Ura”, azaz szava, akarata, tettei nem megkérdőjelezhetők.

32,30–35

Ez a hat vers Izrael bűnkatalógusa. Isten joggal rója fel a válogatott vétkeket, amelyeket Izrael fiai elkövettek. Ebben mind az egyszerű nép, mind pedig a törvényben jártas vezetők vétkesek. Mégis a bűnök felsorolásának célja nem az elrettentés, hanem a mélység bemutatása, amelyből Isten felemeli övéit.

32,36–37

Bár a jelenlegi elhajlásnak nem lehet más következménye, mint a Város ostroma (36.), az Úr ennél már tovább tekint. Elhossa a szabadulást a rabok számára és újra összegyűjti őket a megígért földön.

32,38–42

A rabságtól, az ellenségektől való megszabadulás csak a kezdet. Az Úr valami sokkal nagyobbat készít elő, amely teljesen új fénybe helyezi a megkötött és az izraeliták által áthágott szövetséget. Az időleges szövetség helyébe az örök szövetség lép, amely újszövetségi hitünk mérlegén Jézus Krisztusban el is érkezett.

32,43–44

Isten szava értelmet ad Jeremiás földvásárlásának is, amellyel nem csak a prófétát nyugtatja meg, de reményt ad az ostromot szenvedő népnek is. Habár a jelenben a háború következményeit kell elszenvedni, de az, aki Istenre néz, annak jövője lesz.

Prédikációvázlat

1. Nagyon gyakori gondja az embernek, hogy nem érti élete folyását. A keresztyén ember másként kérdez: miért gondolja ezt így Isten jónak? A belső készítés azonban nagyon sokszor olyan erő, hogy nem tudjuk figyelmen kívül hagyni. Döntünk, mert Isten így látja jónak. Mégis ott marad a kérdés a szívben: jól tettem? Jeremiás nyomán mi is ott állunk az értetlenkedő, gyűlölködő emberek gyűrűjében és azt hallgatjuk, hogy nem mértük fel jól a helyzetet, hogy idealisták, hogy vallási fanatikusok vagyunk.
2. Ekkor két dolgot tehetünk. Választhatjuk a visszavonulást. Mondhatjuk azt a békesség kedvéért, hogy tévedtem, hogy igazatok van és visszahívjuk „Bárukot”, hogy nem, mégsem vennénk földet a vész közepette. A másik döntés pedig a harc. A harc az értetlenkedőkkel, a harc saját lelkünkkel és harc Istennel is. Vágyunk rá hogy ő győzzön meg, győzzön le bennünket...
3. Ezért imádkozunk. Ezért kérjük az Urat, hogy segítsen megérteni mi is az, amit meg kell tennünk. Nem könnyű megszólítani Őt, mert a mindennapjainkban, mert másféle kommunikációhoz vagyunk szokva. Ha azonban őszintén fel tudunk Előtte tárulkozni, akkor az számos eredménnyel jár.
4. Jeremiás megtapasztalta az Úr erejét és nekünk sem kell kételkednünk abban, hogy bizonytalan helyzeteinkben megszólít bennünket. Mégis az Isten nem típusválaszokkal dolgozik. Lehet, hogy várunk valamit, ami konkrét eredménnyel jár, mégis Isten másként válaszol. Ahogyan Jézus Krisztus születése is a világtörténelem legnagyobb meglepetése volt, úgy ma sem lehet előre kiszámolni az Úr válaszát. Bár Jeremiás csak a konkrét kérdésre kereste a választ, hogy mi értelme van földet venni a veszített háború közepette, mégis olyan választ kapott, amely jóval túlmutatott a várt válaszon. Ezt várhatjuk is Istentől: választ kapunk gondjainkra, de ugyanakkor tovább is vezet bennünket.